

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3279/2017. (XI. 2.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.22.293/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A indítványozó magánszemély alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege szerint az indítványozó által 2008-ban kötött deviza alapú kölcsönszerződést szerződő partnere 2013-ban nemfizetés miatt felmondta, majd a követelést egy követeléskezelő cégre engedményezte. Az indítványozó az ezt követően indult végrehajtási eljárás megszüntetését kérte keresettel a Székesfehérvári Járásbíróságtól. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a követelés alapjául szolgáló szerződés létre sem jött, másodlagosan pedig arra, hogy az érvénytelen volt. A bíróság a keresetlevelet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján („a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt [...] a per már folyamatban van [...] vagy annak tárgyában már jogerős ítéletet hoztak”) elutasította. A Székesfehérvári Törvényszék azonban azt állapította meg, hogy „a keresettel érvényesített jog tárgyában [...] jogerős ítélet nem keletkezett, jogerős fizetési meghagyás léte pedig fel sem merült”, az elsőfokú bíróság tehát megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 130. § (1) bekezdés *d*) pontjára, ezért a végzést hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasította. A Székesfehérvári Járásbíróság hiánypótlási eljárást követően meghozott 9.P.20.863/2016/6. számú végzésével a keresetlevelet ismételt idézés kibocsátása nélkül utasította el, döntését ezúttal a Pp. 130. § (1) bekezdés *j*) pontjára alapítva. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Székesfehérvári Törvényszék 6.Pkf.554/2016/3. számú végzésében a döntést az indokolás kiegészítésével helybenhagyta. A bíróság rámutatott, hogy a felperes által előadott tényeknek a felek közötti jogviszonyra kell állításokat tartalmaznia, nem elegendő, ha a felperes egy szerződéstípus létre nem jöttét, érvénytelenségét általánosságban állítja. Tehát a „tényelőadásnak kellően konkrétan kell lennie ahhoz, hogy abból a bíróság a felperes által megkötött szerződésre vonatkozóan a felek szerződéses akaratára, illetve annak hiányára, vagy a szerződés létrejöttének megállapítása esetében az egész szerződés érvénytelenségére következtetéseket vonhasson le”. A „felperesnek arra vonatkozó állításokat kellett volna tenni, hogy az írásba foglalt szerződéshez képest a kölcsönszerződésre vonatkozó megállapodás milyen tények alapján nem jött létre, vagy minősül semmisnek. Ilyen tényelőadásokat azonban a felperes nem tett.” A indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a végzés ellen, amit azonban a Kúria, megállapítva, hogy a döntés ellen a Pp. 270. § (2)–(3) bekezdése alapján felülvizsgálatnak nincs helye, hivatalból elutasította.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott kérelmében a Kúria Pfv.I.22.293/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését kérte arra hivatkozással, hogy az eljárásban megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Álláspontja szerint ugyanis a tisztességes eljárás jogának részjogosítványát képező bírósághoz fordulás jogát és az indokolt bírói döntéshez való jogot sérti az iratellenes megállapítás, hogy a benyújtott keresetlevél nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek. Egyrészt a járásbíróság eleve csak a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában rendelt el hiánypótlást, tehát az elsődleges kereseti kérelmet érdemben kellett volna vizsgálnia – szól az indítványozói érvelés –, másrészt pedig a hiánypótlási felhívásnak az indítványozó – saját véleménye szerint – maradéktalanul megfelelt. A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása pedig megfosztotta az indítványozót a felülvizsgálat lehetőségétől is. Az indítványozó mindezek mellett hivatkozott az Emberi Jogok Európai Egyezménye (kihirdette: 1993. évi XXXI. törvény) 6. cikkének (tisztességes eljáráshoz való jog) és

ezzel összefüggésben az Alaptörvény Q) cikkének a sérelmére, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének, a tisztességes hatósági eljáráshoz való jognak a megsértésére is.

- [4] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [5] 2.1. Mindenekelőtt rámutat az Alkotmánybíróság arra, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszban a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangjának a vizsgálata kérhető, a bírói döntések nemzetközi egyezménybe ütközésének vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikke és az Abtv. alapján nincs hatásköre {lásd pl. 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [125], 3187/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [29]}. Ezért az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének és ezzel összefüggésben az Alaptörvény Q) cikkének a sérelmére alapított kérelem érdemi vizsgálatára – hatáskör hiányában – nincs mód.
- [6] 2.2. Megállapítható volt továbbá, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét pusztán állította, azonban a kérelem nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányosági vizsgálat lefolytatására [...]” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Szükséges rámutatni e körben azonban arra is, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási *hatósági* eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, az indítványozó ügyében azonban hatósági eljárás egyáltalán nem folyt.
- [7] 2.3. A tisztességes bírósági eljárás [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmére alapított kérelemmel összefüggésben megállapítható volt, hogy az indítványozó által a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító kúriai végzést követően előterjesztett, és kifejezetten az annak megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszban felhozott indokok csak a Székesfehérvári Járásbíróság elsőfokú és a Székesfehérvári Törvényszék másodfokú, jogerős végzése alaptörvény-ellenességének az alátámasztására irányulnak. Kizárólag azt kifogásolta ugyanis a panaszos, hogy az alsóbb fokú bíróságok megalapozatlanul utasították el a keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül. Tehát a Kúria támadott, Pfv.I.22.293/2016/2. számú végzésével összefüggésben az indítványozó egyáltalán nem terjesztett elő indokolást, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban sem tesz eleget a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában írt követelményének.
- [8] 3. A fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. október 16.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes párhuzamos indokolása

- [9] Egyetértek az alkotmányjogi panasz visszautasításával és annak indokolásával is. Szükségesnek tartom ugyanakkor az indokolás kiegészítését egy olyan jogértelmezési kérdést illetően, amely az Abtv. 27. §-ával összefüggésben az Alkotmánybíróság előtt az utóbbi időben folyamatban volt több alkotmányjogi panasz eljárásban is felmerült.
- [10] Az adott esetben megállapítható, hogy az indítványozó által támadott kúriai (bírói) döntés nem az ügy érdemében hozott döntés. Az ügy érdemét – a keresetben érvényesített igény megalapozottságát – ugyanis a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító végzés nem érintette. A Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott végzésben kizárólag azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálat törvényi feltételei az adott esetben fennállnak-e. Mivel megállapította, hogy felülvizsgálatnak a Pp. 270. § (2)–(3) bekezdései alapján nincs helye, ezért a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.
- [11] Az a tény ugyanakkor, hogy a Kúria döntése nem az ügy érdemében hozott bírói döntés, álláspontom szerint nem zárja ki, hogy ellene alkotmányjogi panaszt lehessen benyújtani. Az Abtv. 27. §-a értelmében ugyanis alkotmányjogi panasszal támadható a bírósági eljárást befejező egyéb döntés is, ha az az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] A kérdéssel összefüggésben fontosnak tartom kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a Kúriának a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasításáról rendelkező végzését jellemzően nem tekintette olyan bírói döntésnek, amely az Abtv. 27. §-án alapuló törvényi feltételek alapján alkotmányjogi panasszal nem támadható [ezzel összefüggésben lásd például: 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, 3234/2016. (XI. 18.) AB végzés, 3235/2016. (XI. 18.) AB végzés, 3236/2016. (XI. 18.) AB végzés, 3237/2016. (XI. 18.) AB végzés].
- [13] Az Alkotmánybíróság az esetek meghatározó részében mindig egyedi mérlegelés tárgyává tette, hogy az éppen támadott hivatalból elutasító végzés megfelel-e az Abtv. 27. §-án alapuló feltételeknek. Eszerint az Alkotmánybíróság a 3260/2016. (XII. 6.) AB végzésben például arra mutatott rá, hogy „az indítványozó – végrehajtást kérő – a végrehajtónak a Vht. 52/A. § (1) bekezdése szerint, 12 havi részletfizetési megállapítása ellen élt kifogással. Az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai végzés a végrehajtási eljárás során hozott részletfizetési megállapítással összefüggésben született, amely azonban nem tekinthető az ügy érdemében hozott döntésnek, mivel az jelen esetben a közös költség-tartozás megfizetése tárgyában született bírósági döntés volt. A Kúria támadott végzése ugyanakkor nem tekinthető az eljárást befejező egyéb döntésnek sem, mivel – az előbbieket mellett – a végrehajtási eljárás még folyamatban van. Mindezekre tekintettel [...] a Kúria támadott végzése ellen alkotmányjogi panasz előterjesztésére az Abtv. 27. §-a alapján nincs lehetőség.”
- [14] A fentiekben kifejtetteket azért tartom fontosnak kiemelni, mert az adott ügyben meghozott visszautasító végzés indokait, álláspontom szerint, nem lehet úgy értelmezni, hogy a Kúria hivatalból elutasító végzése ellen kizárt az alkotmányjogi panasz benyújtásának lehetősége. Úgy gondolom ugyanis, hogy a perorvoslati kérelmet hivatalból elutasító végzés [Pp. 273. § (1)–(2) bekezdés] felvetheti az eljárásban érintettek alapvető joga sérelmének lehetőségét. Előfordulhat ugyanis, hogy a bíróság az eljárási szabályok megsértésével zárja el a peres feleket a törvény alapján egyébként rendelkezésre álló perorvoslat lehetőségétől. Mindez pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) vagy (7) bekezdésében foglalt alapvető jogok sérelmét érintheti.
- [15] Ezt az álláspontomat már a 3269/2016. (XII. 20.) AB végzéshez csatolt különvéleményemben is kifejtettem.

- [16] Az adott esetben ezért az alkotmányjogi panasz visszautasításával azért értettem egyet, mert az egyáltalán nem tartalmazott indokolást arra nézve, hogy az indítvánnyal támadott konkrét bírói döntés – vagyis a Kúriának a hivatalból elutasító végzése – az indítványozó mely Alaptörvényben biztosított jogát, és milyen okból sértette. Az indítványozó kizárólag a megelőző eljárás során hozott bírói döntések alaptörvény-ellenességét állította, és egyáltalán nem adott elő indokot arra nézve, hogy a Kúria végzését miért tekinti alaptörvény-ellenesnek.

Budapest, 2017. október 16.

Dr. Cziné Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1066/2017.

